

1713

1ste Beh. af Lovf. ang. Frihed for Bygningsafg. af mindre Leiligh. i Kbh.

1714

havn, at der opkræves ikke ubetydelige Afgifter til Kommunen efter den samme Norm, og deraf følger jo ganske ligefrem, at Virkningen af Eftergivelsen bliver langt større baade for Bygningerne og for Kommunen i Kjøbenhavn end i Provindsfjokstæderne. For at supplere den Bemærkning, jeg før gjorde om Bygningsafgiften i Almindelighed, skal jeg nu tilføie, skjøndt det kommer lidt sent, at vi ogsaa i Kjøbstadkommissionen havde dette Spørgsmaal før, men der var ikke Tale om at ophæve Bygningsafgiften som en Afgift, der var kun Tale om at lade den Indtægt, som den indbringer, istedetfor Staten komme Kommunerne tilgode. (Kø so d: Husseierne!) Ja, Husseierne maatte sandelig hellere have ønsket denne Afgift helt ophævet, det havde de været tjent med, men Husseierne i Kommissionen våre saa billigt tænkende i Almindelighed, at de sagde: det bør vi slet ikke foreslaa, det vilde være ganske urimeligt, vi foreslaa kun, at selve Afgiften skal opkræves som hidtil, men at den skal komme Kommunens almindelige Kasse, altsaa ogsaa Veieren og enhver anden efter Formue og Leiligheds bestattet Mand tilgode. Altsaa denne Bemærkning, rettet mod Husseierne, falder virkelig til Jorden. — Dernæst vil jeg omtale en anden Udvidelse, som jeg kunde ønske givet denne Lov. Der har i den senere Tid paa forskjellige Steder i Kjøbenhavn, men ogsaa i Provindsferne været nogen Bevægelse i Retning af at skaffe Arbejderne sunde, velindrettede og billige Boliger, navnlig gennem Foreninger. Man har paa samme Maade som her i Byen tænkt sig opført en Række Bygninger, helst ikke Kaserner, som det ærede Medlem kaldte dem, — skjøndt disse ere billigere og, hvor Grunden er dyr kunne forsvares —, men helst saadanne Smaaboliger, hvormed der kunde forbindes en Plan for, at naar Bedkommende havde hørt der en vis Tid og svaret Leieafgift, saa kunde Husene bagefter gaa over til at blive deres Selveiendom. Saadanne Foreninger for Arbejderboliger ere efter min Formening en overordentlig nyttig Sag, naar den kan fremmes.

Den fører til, at den stadige, dygtige Arbejder selv fra smaa Raar kan arbejde sig næsten ganske umærkelig frem igjennem sin Leieafgift til at blive Selveier, og jeg tør sige, at der i Arbejderklassen, saavidt jeg kender den, ikke er Noget, som i den Grad ptræver eller ægger Arbejderen til at blive sparsommelig og søge at holde sine Bilkaar paa en nogenlunde god Fod igjennem Tid og Orden som dette stadigt at omgaas med den Tanke efterhaanden at kunne tjene sig frem til at komme til at eie sit eget Hus. Jeg mener derfor, at saadanne Foreninger ere i høieste Grad nyttige, og jeg vilde ønske, at der i denne Lov bliver givet en mere almindelig Bemyndigelse for Finansministeren til selv udover de Grændser, der her er Tale om, at fritage de Boliger, som paa denne Maade blive byggede, for Bygningsafgift, en Bemyndigelse, der, før at bruge en Sammenligning, skulde have en lignende Karakter som den, der haves til at tilstaa en eller anden nyttig Institution Stempelfrihed. Jeg skal ikke udmale dette videre, idet jeg haaber, at det maatte med andre Medlemmers Hjælp skal lykkes mig at finde en Form til at stille et Endringsforslag til en Paragraph, som giver Regjeringen Bemyndigelse til paa denne Maade at gaa lidt ud over Loven, naar det maatte anerkjendes, at det Formaal, der tilstræbtes, ikke var Egennytte fra Entreprenørernes Side, men tvertimod var et Skridt, der tilsigtede at gjøre de mindre Bemidlede Kaar og Levemaade i det Hele taget gunstigere. Derimod maa jeg oprigtig talt tilstaa, at jeg vilde anse det for vanstelig at finde en Form, hvorefter man vilde kunne indskrænke denne Fritagelse til kun at gjælde for saadanne Boliger, „der ansaas for tjenlige“. Spørgsmaalet om, hvorvidt en Bolig anses for tjenlig, er jo i alt væsentligt et Sundhedskommissionspørgsmaal, om jeg saa maa sige, og udover hvad fornuftige hygieiniske Bestemmelser kunne give, tror jeg vanstelig, man vil kunne saa ind i nogen Lovgivning med Hensyn til Boligers Tjenlighed. Man maa kunne sige om en Bolig, at det forbydes at bo i